

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับดาหลา

ดาหลา เป็นไม้ดอกที่มีการปลูกมาเป็นระยะเวลานานแล้วทางภาคใต้ของไทย ซึ่งเดิมได้มีการนำหน่ออ่อนและดอกมาใช้เป็นผักประกอบอาหารบางประเภท ปัจจุบันได้มีการนำมาปลูกเป็นไม้ตัดดอกมากขึ้น เนื่องจากดาหลา เป็นไม้ดอกที่ให้ดอกดกในฤดูร้อน ขณะที่ไม้ดอกชนิดอื่นๆ ไม่น่าจะมีดอก ประกอบกับ ดอกมีขนาดใหญ่ สีสดใส รูปทรงแปลกตา ทำให้เป็นที่สนใจของผู้พบเห็นและเป็นที่ต้องการของตลาด ดังจะเห็นได้จากความต้องการซื้อขายดอกที่ตลาดปากคลอง มีปริมาณถึง 200-500 ดอกต่อสัปดาห์ มีมูลค่า 3,000-75,00 บาท นอกจากนี้ยังสามารถส่งออกต้นพันธุ์ได้บ้าง แหล่งผลิตที่สำคัญ ได้แก่ อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร อ.บางกรวย จ.นนทบุรี อ.ด่านมะขามเตี้ย จ.กาญจนบุรี อ.เมือง จ.กระบี่

อนุกรมวิธาน

ชื่อวิทยาศาสตร์	:	<i>Etilingera elatior</i> (Jack) R.M. Smith
ชื่อพ้อง	:	<i>Phaeomeria magnifica</i> , <i>Nicolaia elatior</i>
ชื่อสามัญ	:	Torch ginger
วงศ์	:	Zingiberales
ชื่ออื่นๆ	:	กาหลา, กะลา
ถิ่นกำเนิด	:	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น

ดาหลาเป็นพืชที่มีลักษณะคล้ายข่า มีลำ ต้นใต้ดินเรียกว่าเหง้า (rhizome) เหง้านี้จะเป็นบริเวณที่เกิดของหน่อดอกและหน่อต้น ดาหลา 1 ต้น สามารถให้หน่อใหม่ได้ประมาณ ๗ หน่อ ในเวลา ๑ ปี ส่วนลำต้นเหนือดินเป็นกาบใบที่โอบซ้อนกันแน่น เช่นเดียวกับพวกกล้วย ส่วนนี้คือลำต้นเทียม (pseudostem) ลำต้นเหนือดินสูง ๒-๓ เมตร มีสีเขียวเข้ม

ใบ

มีรูปร่างยาวรี กลางใบกว้างแล้วค่อยๆเรียวไปหาปลายใบและฐานใบ ใบไม่มีก้าน ผิวใบเกลี้ยงทั้งด้านบนและด้านล่าง ใบยาว ๓๐-๘๐ เซนติเมตร กว้าง ๑๐-๑๕ เซนติเมตร ปลายใบแหลมฐานใบเรียวลาดเข้าหาก้านใบ เส้นกลางใบปรากฏชัดทางด้านล่างของใบ

ดอก

ดอกดาหลาเป็นดอกช่อมีลักษณะดอกแบบ (head) ประกอบด้วย กลีบประดับ (Bracts) มี ๒ ขนาด ส่วนโคนประกอบด้วย กลีบประดับขนาดใหญ่ มีความกว้างกลีบ ๒-๓ เซนติเมตร จะมีสีแดงกลีบขาวเรียงซ้อนกันอยู่และจะบานออกประมาณ ๒๕-๓๐ กลีบ และมีกลีบประดับขนาดเล็กอยู่ส่วนบนของช่อดอกความกว้างกลีบประมาณ ๑ เซนติเมตร ซึ่งมีสีเดียวกับกลีบประดับขนาดใหญ่ กลีบประดับเล็กนี้จะหุบเข้าเรียงเป็นระดับมีประมาณ ๓๐๐-๓๓๐ กลีบ ภายในกลีบประดับขนาดใหญ่ที่บานออกจะมีดอกขนาดเล็กกลีบดอกสีแดง ซึ่งเป็นดอกสมบูรณ์เพศอยู่จำนวนมาก ดอกบานเต็มที่จะมีขนาดความกว้างดอกประมาณ ๑๔-๑๖ เซนติเมตร ความยาวช่อ ๑๐-๑๕ เซนติเมตรมีก้านช่อดอกยาว ๓๐-๑๕๐ เซนติเมตร ลักษณะก้านช่อดอกแข็งตรง การออกดอกของดาหลาจะไม่ขึ้นอยู่กับฤดูกาลเหมือนไม้ดอกทั่วไป คือ จะออกดอกก็ต่อเมื่อถึงอายุตามฤดูกาลของดาหลา โดยธรรมชาติทั่วไปของดาหลาที่ขยายพันธุ์ด้วยการแตกหน่อจะให้ดอกเมื่ออายุครบ ๑ ปี ดังนั้นไม่ว่าจะปลูกดาหลาเดือนไหน ฤดูใด เมื่อครบ ๑ ปี ดาหลาก็จะออกดอก การบำรุงปุ๋ยในช่วงการเจริญเติบโตไม่ได้ส่งผลในการเร่งดาหลาให้ออกดอกเร็วกว่าปกติแต่อย่างใด เพียงเป็นการเพิ่มความแข็งแรงให้ต้นเท่านั้น หลังจากครบ ๑ ปีแล้วดาหลาก็จะออกดอกได้ตลอดทั้งปี (ศิริพิน, ๒๕๔๕)

